

רשומות

הצעות חוק

16 באפריל 1986

1778

ז' בניסן התשמ"ו

עמוד

208	חוק זכויות ים המלח (תיקון מס' 2), התשמ"ו-1986
210	חוק החברות הממשלתיות (תיקון), התשמ"ו-1986
211	חוק בתי המשפט (תיקון מס' 3), התשמ"ו-1986
213	חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 13), התשמ"ו-1986
214	חוק בניינים ציבוריים (מיתקני שתיה למים קרים), התשמ"ו-1986

חוק זכיון ים המלח (תיקון מס' 2), התשמ"ו-1986

1. שטר תיקון מס' 2 של הזכיון שבתוספת לחוק זה, שנעשה בין המדינה לבין בעל הזכיון הנקוב בו, רואים אותו ככבר-תוקף לכל מטרתיו על אף האמור בכל דין.

התוספת

שטר תיקון הזכיון הזה שנעשה ביום כ"ב באדר ב' התשמ"ו (2 באפריל 1986)

בין

מדינת ישראל, המיוצגת על-ידי ממשלת ישראל, הפועלת באמצעות שר האוצר ושר התעשייה והמסחר מצד אחד

ובין

מפעלי ים המלח בע"מ, הברה שנתאגדה לפי דיני ישראל ואשר משרדה הרשום נמצא בבית האשלג, בבאר-שבע, מצד שני

מעיד בזה ומוצהר בזה לאמור :

1. שטר זה הוא תיקון מס' 2 לשטר הזכיון שנעשה בין הצדדים הנ"ל ביום ט"ו בסיון התשכ"א (30 במאי 1961)¹, כפי שתוקן ביום כ"א בתמוז התשכ"ח (17 ביולי 1968)² (להלן — שטר הזכיון).
2. בסעיף 4 לשטר הזכיון, במקום "י"ד בניסן התשכ"ט (31 במרס 1999)" יבוא "כ"ו באדר ב' התש"ץ (31 במרס 2030)".
3. בסעיף 15 לשטר הזכיון, סעיפים קטנים (ד) ו-(ה) יסומנו (ה) ו-(ו) כסדרם, ולפניהם יבוא:
" (ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), החל משנת הכספים המתחילה ב-1 באפריל 1999 יחולו הוראות אלה:
(1) כל סכום המהווה מרכיב בחישוב סכום התמלוגים השנתי יהיה צמוד ; לענין זה —

דברי הסבר

סעיף 3 התמלוגים שמקבלת הממשלה ממפעלי ים לתוספת המלח משתלמים כיום על בסיס נומינלי. מוצע שבתקופת ההארכה של הזכיון יהיו התשלומים צמודים לשער היציג של הדולר של ארצות הברית. כמו כן מוצע שבתקופת ההארכה ישולמו התמלוגים ארבע פעמים בשנה, במקום אחת לשנה כפי שנקבע בזכיון המקורי.

סעיף 2 (2) הזכיון שניתן למפעלי ים המלח בע"מ לתוספת זכיון המשנה שניתן לחברת ברום ים המלח בע"מ מסתיימים בשנת 1999. מוצע להאריך את הזכיון של מפעלי ים המלח בע"מ עד שנת 2030.

ההצעה מוגשת כבר עתה כדי לאפשר לחברת ברום ים המלח בע"מ להנפיק ניירות ערך בבורסה בארצות הברית. גיוס הון בארצות הברית על בסיס זכיון העומד לפוג תוך מספר שנים עלול להיתקל בקשיים.

1 ס"ח התשכ"א, עמ' 130.
2 ס"ח התשכ"ח, עמ' 164.

"השער היציג הבסיסי" — השער היציג שפורסם לימים כמפורט להלן:

(א) לענין מחיר מכירה של מוצר — יום קבלת מחיר המכירה בידי בעל הזכיון;

(ב) לענין הוצאה — יום ביצוע ההוצאה;

"השער היציג החדש" — השער היציג שפורסם ליום השלישי שלפני יום התשלום בפועל של סכום התמלוגים השנתי.

(2) תוך מאה ועשרים ימים מתום כל אחד משלושת הרבעונים הראשונים של השנה ישולם תשלום על חשבון התמלוגים (להלן — תשלום רבעוני) בסכום השווה ל-75% מרבע סכום התמלוגים השנתי בעד השנה הקודמת; כל תשלום רבעוני יהיה צמוד; לענין זה —

"השער היציג הבסיסי" — השער היציג שפורסם ליום השלישי שלפני יום התשלום בפועל של סכום התמלוגים השנתי בעד השנה הקודמת;

"השער היציג החדש" — השער היציג שפורסם ליום השלישי שלפני יום התשלום בפועל של התשלום הרבעוני.

(3) מסכום התמלוגים השנתי שישולם כאמור בסעיף קטן (ג) יופחתו התשלומים הרבעונים ששולמו בעד אותה שנה, כשהם צמודים; לענין זה —

"השער היציג הבסיסי" — השער היציג שפורסם ליום השלישי שלפני יום התשלום בפועל של התשלום הרבעוני;

"השער היציג החדש" — השער היציג שפורסם ליום השלישי שלפני יום התשלום בפועל של סכום התמלוגים השנתי.

(4) אם יתברר כי הסכום של התשלומים הרבעוניים הצמודים בעד אותה שנה כאמור בפסקה (3) עולה על סכום התמלוגים השנתי בעד אותה שנה כמחושב בפסקה (1), ייוקף סכום העודף על חשבון התמלוגים בשנה שלאחר מכן ויפחת כשהוא צמוד מן התשלום הרבעוני או התשלומים הרבעוניים הבאים או מסכום התמלוגים השנתי בעד השנה הבאה, לפי הענין; לענין זה —

"השער היציג הבסיסי" — השער היציג שפורסם ליום השלישי שלפני יום התשלום בפועל של סכום התמלוגים השנתי בעד אותה שנה שלגביה נוצר סכום העודף כאמור;

"השער היציג החדש" — השער היציג שפורסם ליום השלישי שלפני יום התשלום בפועל של הסכום שממנו מופחת העודף.

(5) החישוב של סכום הניכוי שיש לחשבו באחוזים כאמור בסעיפים (א)(1)(ii) ו-(א)(2)(ii) ייעשה על בסיס הסכום שיגיעו אליו לאחר ניכוי סך כל ההוצאות הצמודות כאמור בפסקה (1) מסך כל מחירי המכירה הצמודים כאמור בפסקה (1); החישוב של סכום הניכוי שיש לחשבו באחוזים כאמור בסעיף קטן (א)(2)(i) ייעשה על בסיס סך כל ההוצאות האמורות בסעיף האמור כשהן צמודות כאמור בפסקה (1).

(6) בסעיף קטן זה —

"צמוד" — צמוד לשער היציג, כך שאם יחול שינוי בשער היציג הבסיסי לעומת השער היציג החדש, יוגדל הסכום שמדובר בו או יוקטן לפי שיעור העליה או הירידה;

"השער היציג" — השער היציג של הדולר של ארצות הברית של אמריקה שפרסם בנק ישראל; בתקופה שבה אין בנק ישראל נוהג לפרסם שערים יציגים יקבע נגיד בנק ישראל מהו השער היציג לענין שטר זכיון זה;

"רבעון" — תקופה של שלושה חדשים המתחילה ב־1 באפריל, ב־1 ביולי, ב־1 באוקטובר וב־1 בינואר.

4. תיקון שטר זכיון זה ייכנס לתקפו ביום תחילתו של החוק המאשר אותו.

ולראיה באו בזה הצדדים על החתום בחתימת ידם ובחותמת ביום ובשנה הנוכחים בראשית שטר זה.

יורם יוי אריה שחר
בעד ובשם מפעלי ים המלח בע"מ

יצחק מדיני אריאל שרון
שר התעשייה והמסחר שר האוצר
בעד ובשם מדינת ישראל

חוק החברות הממשלתיות (תיקון), התשמ"ו—1986

1. אחרי סעיף 63 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה—1975, יבוא:

הוספת סעיף 63א

63א. הוראות סעיף 4(א) או 33(ג) לא יחולו על חברה אשר הממשלה, באישור הוועדה, החליטה שטעמים של הצעת מניות לציבור בחוץ לארץ מהייבים שלא להחילן עליה; בסעיף זה, "מניות" — תעודות שחברה מנפיקה בסדרות והמקנות זכות חברות או השתתפות בה, או המקנות זכות לרכישת מניות כאמור.

"אי תחילת הוראות לגבי גיוס הון בחוץ"

דבריו הפבר

לעיל, מוצע להסמיך את הממשלה להחליט, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור את החברה המנפיקה מהוראות סעיף 4(א) או 33(ג) לחוק, אם תשוכנע כי הענין שיש לציבור בהצלת גיוס הון בחוץ לארץ עדיף על הענין הקיים בתחולתן של ההוראות האמורות. תיקון זה דומה להוראה הקיימת בסעיף 63 לחוק, המאפשרת פטור מהוראות החוק לחברות ממשלתיות משיקולים של בטחון המדינה, יחסי חוץ, או קשרי מסחר בינלאומיים.

מספר חברות ממשלתיות שביקשו לגייס הון מה ציבור בחוץ לארץ נתקלו בקשיים בביצוע ההנפקה בגלל הרתיעה של משקיעים זרים לרכוש את מניות החברה. רתיעה זו גובעת מקיום סמכותה של הממשלה לקבוע לחברה, באישור ועדת הכספים של הכנסת, שיקולי פעולה שאינם עסקיים, מכוח סעיף 4(א) לחוק, וכן מהוראות סעיף 33(ג) לחוק הקובע כי תחלת דירקטוריון החברה בדבר ייעוד רווחיה טעונה אישור רשות החברות הממשלתיות.

נוכח החשיבות שבגיוס הון בידי החברות בחוץ לארץ, והקושי לבצע את ההנפקות מהטעם האמור

1 סי"ח התשל"ה, עמ' 132.

חוק בתי המשפט (תיקון מס' 3), התשמ"ו-1986

1. בסעיף 10 לדוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984¹ (להלן — החוק העיקרי), במקום סעיף קטן (ג) יבוא:
 "ג) מי שנתמנה לכהונה בפועל לפי סעיף זה רשאי לדון גם בענין הנתון לסמכות בית המשפט שבו הוא מכהן דרך קבע, ובלבד שלא ידון באותו ענין בשתי ערכאות."
2. בסעיף 31(א) לחוק העיקרי, ברישת, אחרי "או המשנה לנשיא" יבוא "או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא".
3. בסעיף 42 לחוק העיקרי, אחרי "בדין" יבוא "למעט בחוק זה".
4. בסעיף 53 לחוק העיקרי, אחרי "בדין" יבוא "למעט בחוק זה".

דברי הסבר

מטעמים אחרים, ובכך נמנעה האפשרות להכריע בבקשה.

מוצע להשוות את ההוראה המתייחסת למשפט חוזר להוראת החוק המתייחסת לדיון נוסף, כפי שנקבעה בסעיף 30(ב) לחוק, שלפיה מסורה סמכות ההחלטה לטת בידו נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שהוא קבע לכך.

בעיפיים סעיפים 42 ו-53 לחוק קובעים כי סמכות 3 ו-4 שיפוטית שנתייחדה בדין לנשיא בית משפט מחוזי או לנשיא בית משפט שלום נתונה לכל שופט של אותו בית משפט.

הוראות אלה נכללו בחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, בנוסחו המקורי, כאשר הכוונה היתה לסמכות שיפוטית שנתייחדה קודם לכן בחוק אחר לנשיא בית המשפט המחוזי או בית משפט שלום.

מאחר יותר נקבעו בסעיף 49(א) ו-(ב) לחוק סמכויות שנתייחדו לנשיא בית משפט מחוזי ולנשיא בית משפט שלום. בכך נוצר, לכאורה, חוסר תיאום בין הוראות סעיפים 42 ו-53 לחוק לבין הוראות סעיף 49 לחוק.

מוצע להבהיר כי כוונתם של סעיפים 42 ו-53 היא לסמכות שיפוטית שנתייחדה לנשיא בדין אחר ולא בחוק העיקרי.

סעיף 10(ג) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"ג) מי שנתמנה לכהונה בפועל לפי סעיף זה רשאי להמשיך לדון גם בענין שהחל בו בבית המשפט שבו הוא מכהן דרך קבע."

לפי סעיף זה רשאי שופט שנתמנה לכהונה בפועל בערכאה מסויימת לסיים דיון בתיקים שבהם החל לדון לפני מינויו בפועל בערכאה שבה הוא מכהן דרך קבע, אך אין הוא רשאי לטפל בתיקים חדשים בבית המשפט שבו הוא מכהן דרך קבע, למרות שיתכן שכהונתו בפועל דרושה רק בהלק מימי השבוע. מוצע לאפשר לשופט כאמור לטפל גם בתיקים חדשים כאמור.

ההצעה חוזרת על ההוראה שנכללה בהצעת חוק בתי המשפט (תיקון), התשמ"ה-1985.

סעיף 31(א) לחוק העיקרי מסמיך את נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם נתקיימו הנסיבות המנויות בו.

לאחרונה הוגשה לבית המשפט העליון בקשה למשפט חוזר אשר נמנע מנשיא בית המשפט העליון, וכן מן המשנה לנשיא לדון בה, אם משום מעורבות בתוקף תפקיד קודם ידוע המשפטי לממשלה, אם

1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; ותשמ"ה, עמ' 138; התשמ"ו, עמ' 36.

5. בסעיף 80 לחוק העיקרי, במקום הסיפה המתחילה במלים "ובענין פלילי" יבוא "לא היתה דעת רוב לענין סוג העונש או מידת העונש — רואים שופט שהציע את סוג העונש או מידת העונש החמורים ביותר בנסיבות הענין, כאילו הצטרף לדעתו של השופט שהציע את ההצעה הקרובה ביותר להצעתו; נחלקו הדעות איזהו סוג העונש או מידת העונש החמורים ביותר — הכריע דעת אב־בית־הדין."

תיקון סעיף 80

6. בסעיף 84(א) לחוק העיקרי, במקום "למנות שופט בית משפט שלום", יבוא "למנות שופט".

תיקון סעיף 84

7. בסעיף 96 לחוק העיקרי —

תיקון סעיף 96

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "פסק דין של רשם" יבוא "של בית משפט שלום או של בית משפט מחוזי";

(2) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) פסק דין של רשם של בית המשפט העליון ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון, שידון בו בשופט אחד."

ד ב ר י ה ס פ ר

סעיף 6 כשירות המינוי של רשמים וסגני רשמים של בית המשפט העליון, בית משפט מחוזי או בית משפט שלום, נקבעה בסעיף 84(א) לחוק העיקרי, הקובע לאמור:

"(א) נשיא בית המשפט העליון רשאי, באישור שר המשפטים, למנות שופט בית משפט שלום, או אדם הכשיר להתמנות שופט בית משפט שלום, לרשם או לסגן רשם של בית המשפט העליון, של בית משפט מחוזי או של בית משפט שלום."

המשתמע מהוראות אלה הוא כי לא ניתן למנות שופט של בית המשפט המחוזי כרשם של בית המשפט המחוזי או של בית המשפט העליון. מוצע להסיר את המגבלה האמורה.

סעיף 7 סעיף 96(א) לחוק העיקרי קובע לאמור: "פסק דין של רשם דינו, לענין ערעור, כדין פסק דין של בית המשפט שבו הוא משמש רשם."

לפי זה אין ערעור על פסק דינו של רשם של בית המשפט העליון, שכן דין פסק דינו (כגון, בענין מחיקת ערעור) כדין פסק דין של בית המשפט העליון. מצב זה של העדר ערעור הוא בלתי רצוי, ומוצע לאפשר ערעור על פסק דין של הרשם. בערעור ידון שופט של בית המשפט העליון.

סעיף 5 סעיף 80 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"בית משפט שנהלכו בו הדעות

80. בית משפט הדין בשלושה או יותר, ונחלקו דעות השופטים, הכריע דעת הרוב; אין רוב לדעה אחת — הכריע דעת אב־בית־הדין, ובענין פלילי — הדעה אשר לדעת אב־בית־הדין מקילה עם הנאשם."

לפי זה כאשר נחלקות דעות השופטים בבית משפט הדין בפלילים בהרכב של שלושה ולכל שופט דעה משלו, העונש נקבע לפי דעתו של השופט המקל, והדינו, לפי דעת היחיד וזאת משום ששני השופטים האחרים לא היו בדעה אחת שיכלה להוות דעה של רוב, אף כי אין ספק כי דעתם של שניים מהשלושה היתה שיש להטיל עונש חמור יותר מזה שקבעה דעת היחיד.

מוצע לשנות את ההוראה באופן שהעונש ייקבע על פי דעת שופט הביניים, כאשר דעת השופט המחמיר הצורף לדעתו. הסדר זה צודק יותר וישקף נאמנה את דעת הרוב של ההרכב. ההוראה המוצעת גם תייתר ערעורים של התביעה על קולת העונש. מוצע שאם תתעורר מחלוקת לגבי השאלה איזה הוא העונש החמור יותר מבין העונשים, יכריע בה אב־בית־הדין.

תיקון התוספת
השנייה

8. בתוספת השנייה לחוק העיקרי, בסופה יבוא:

"5. עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה².

6. עבירה לפי סעיף 17(א) לחוק הפיקוח על המטבע, התשל"ה-1978³, שנעברה
בנסיבות מחמירות."

תיקון חוק בית
הדין לעבודה

9. בסעיף 17(א) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969⁴, אחרי "רשאי למנות"
יבוא "שופט בית דין אזורי או".

דברי הסבר

לדין את הנאשמים בפני בית משפט השלום על ידי הגשת כתבי אישום המציינים עבירה פתוחה תמורה, וזאת מתוך מגמה לקיים משפטים אלה תוך זמן קצר ולהשיג בכך הרתעה יעילה יותר.

סעיף 9 סעיף 17(א) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, קובע לאמור:

"(א) נשיא בית הדין הארצי, לאחר התייעצות עם שר העבודה והרווחה ובאישור שר המשפטים, רשאי למנות אדם הכשיר להתמנות שופט בית משפט שלום להיות רשם של בית-דין."

מוצע לאפשר מינויו של שופט של בית דין אזורי לעבודה כרשם, בדומה למוצע לגבי בתי המשפט (ראה סעיף 6).

בתוספת השנייה לחוק מנויות עבירות שהן פשע, שפרקליט מהוו רשאי להחליט להעמיד את העוברים עליהן לדין לפני בית משפט שלום, בתנאי שלא יוטל על הנאשם מאסר של יותר מחמש שנים.

מוצע להוסיף לרשימה זו את העבירה של התחמקת ממס במזיד, שהעונש אשר נקבע לה בסעיף 220 לפקודת מס הכנסה הוא מאסר שבע שנים, ועבירה על הוראות סעיף 17 לחוק הפיקוח על המטבע, התשל"ה-1978, שהעונש אשר נקבע לה — כאשר נעברה העבירה בנסיבות מחמירות — הוא מאסר חמש שנים.

הצעה זו באה לאחר שנסתבר כי בפועל מחליטה פרקליטות המדינה במרבית המקרים הללו להעמיד

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.
3 ס"ח התשל"ח, עמ' 108.
4 ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

מתפרסמת בזה הצעת חוק ממעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת:

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 13), התשמ"ו-1986

1. בסעיף 4 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965¹, במקום "כל ארבע" תיקון סעיף 4 שנים" יבוא "כל חמש שנים" ובמקום "השנה השלישית" יבוא "השנה הרביעית".

דברי הסבר

חמש שנים, ואכן כך נקבע בשנים האחרונות על פי הוראות שעה, הן לבחירות בשנת 1983 והן לבחירות הצפויות בשנת 1988.

הצעת החוק באה להפוך את ההסדר הארצי האמור להסדר של קבע.

חברי הכנסת: דוד מגן וכני שליטא

סעיף 4 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, קובע כי הבחירות לכל המועצות יקויימו כל ארבע שנים; הכוונה היתה להצמיד, דרך כלל, את הבחירות לרשויות המקומיות אל הבחירות לכנסת. כוונה זו הושגה במקרים רבים עקב הקדמת הבחירות לכנסת.

הנסיון הראה שתקופת כהונה אופטימאלית של ראש רשות מקומית ושל מועצת רשות מקומית היא

1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 248; התשמ"ג, עמ' 140.

מתפרממת כזה הצעת חוק מטעם ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת :

חוק בנינים ציבוריים (מיתקני שתיה למים קרים), התשמ"ו-1986

1. בחוק זה — "בנין ציבורי" — כמשמעותו בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965; ¹ "מיתקן שתיה" — מיתקן המספק מי שתיה צוננים.	הגדרות
2. (א) לא יפתח אדם, לא ינהל ולא יחזיק בנין ציבורי, בין כבעל ובין באופן אחר, אלא אם כן מותקן בו מיתקן שתיה. (ב) מיתקן השתיה יוצב במקום מרכזי, הנראה לעין הציבור.	חובת התקנת מיתקן שתיה
3. לא ינהל אדם ולא יחזיק, בין כבעל ובין באופן אחר, מסעדה, בית אוכל, בית קפה וכיוצא באלה מקומות שבהם מוגש אוכל, אלא אם כן הוגש יחד עם האוכל קנקן מים קרים ללא תשלום.	חובת הגשת מים קרים
4. העובר על הוראות חוק זה, דינו — קנס, ובעבירה נמשכת — קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ² לכל יום שבו נמשכת העבירה לאחר שהנאשם קיבל הודעה בכתב על אותה עבירה או לאחר הרשעתו.	עונשין
5. חוק זה יחול גם על המדינה.	תחולה על המדינה
6. שר הבריאות ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.	ביצוע ותקנות
7. תחילתו של חוק זה בתום ששה חדשים מיום פרסומו.	תחילה
8. בבנין ציבורי קיים, שנפתח והתנהל לפני תחילתו של חוק זה, יותקן מיתקן שתיה חוך תקופה שיקבע שר הבריאות ושלא תעלה על שלוש שנים.	הוראת מעבר

דברי הסבר

מן הראוי לקבוע הסדר בחוק אשר יבטיח קיומם של מיתקנים כאמור, לשלומו ורווחתו של הציבור.

חבר הכנסת: פנחס גולדשטיין

ידוע שהאקלים בישראל מחייב שתיה מרובה, ביחוד בחדשי הקיץ. הואיל ולא בכל המקומות בהם מצוי קהל רב מצויים מיתקני שתיה למים צוננים,

1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.
2 ס"ח התשל"ז, עמ' 226.